

Samenvattingen discussies LOO-studiedag 11 maart 2010

Samenvatting discussiegroep groep 1

Profilering van de creatief therapeut / PMT-er en praktijkonderzoek (stelling 1 en 2)

stelling 1:

Stellen studenten zelf hun onderzoeksvragen vast? Onzin. Die vragen dienen gecoördineerd aangeleverd te worden vanuit het werkveld in samenwerking met de opleidingen.

De discussie in de subgroep leverde het volgende standpunt op:

Het is niet het één of het ander; beide mogelijkheden kunnen naast elkaar bestaan.

Studenten onderzoek laten doen is een didactische keuze.

Het doel daarbij is het zich eigen maken van een onderzoekende houding als onderdeel van methodisch werken. Deze onderzoekende houding wordt al vanaf de propedeuse gestimuleerd, zowel in de persoonlijke ontwikkeling als in de medium- en de mediumtherapeutische ontwikkeling.

De student groeit langs deze weg uit tot een "reflective practitioner".

Omdat de opleidingen studenten begeleiden die over onderling uiteenlopende kwaliteiten beschikken, (zowel wat betreft vooropleiding als leerstijl en talenten in de breedste zin van het woord) is het aan te bevelen om keuze mogelijkheden te bieden t.a.v. het doen van onderzoek, die variëren van een volledig zelfstandig onderzoek tot participeren in een deelopdracht van een langlopend onderzoek met meerdere deelnemers.

In het eerste geval kan de student zich profileren vanuit eigen initiatief. In het tweede geval stapt de student in een voorgestructureerde situatie die meer houvast biedt.

algemene opmerkingen tijdens de discussie:

- Bij alle onderzoekstrajecten is projectbegeleiding door gekwalificeerde docenten vereist, waar mogelijk onder supervisie vanuit lectoraten. In een aantal situaties is deskundigheidsbevordering noodzakelijk.
- De genoemde langlopende onderzoekstrajecten zouden geïnitieerd moeten worden vanuit de (gezamenlijke) opleidingen in samenspraak met het werkveld.
- De kwaliteit van de scholing van onderzoekvaardigheden binnen de curricula van de Creatieve Therapie Opleidingen kan door uitwisseling van expertise over onderzoek & innovatieprogramma's en de manier waarop onderzoeksbegeleiding wordt vormgegeven, verbeterd worden. (Nu is iedereen te veel op zich zelf bezig om het wiel uit te vinden; dit geldt voor meer onderdelen van het curriculum)
- De versnippering die op dit moment aan de orde is, leidt geregeld tot onderzoeken die te kleinschalig zijn en soms ook niet voldoen aan de basis eisen die aan praktijkonderzoek gesteld worden.
- Het prominent plaatsen van de rol van het medium(handelen) in het onderzoeksproces wordt met instemming begroet.

Samenvatting discussiegroep 2

Stelling 2:

De invoering van 'praktijkonderzoek' in het HBO is een poging de betekenis van de opleidingen te versterken; het verwerven van onderzoeksvaardigheden is daarbij belangrijker dan het product van onderzoek

De manier waarop onderzoeksvaardigheden vorm krijgen verschilt nogal in de curricula van de verschillende opleidingen.

Over een aantal zaken was de groep het eens:

- een student creatieve therapie studeert niet af als onderzoeker, maar als beginnend beroepsbeoefenaar die onderzoeksmatig zijn eigen methodisch handelen moet kunnen verbeteren.
- dit betekent dat onderzoeksvaardigheden worden aangeboden als geïntegreerd gegeven met het methodisch handelen en
- praktijkgerelateerd dient te zijn (afstudeeronderzoeken)

Het product dat resulteert uit afstudeeronderzoeken dient relevant te zijn voor de praktijk. Op verschillende opleidingen participeren studenten in lopend onderzoek van docenten en/ of kenniscentrum. Product zou aan kracht kunnen winnen door:

- bundeling van praktijk- opleiding- en kenniskring (in Zuyd wordt dit reeds met succes toegepast)
- uitwisselen van inhoud tussen de verschillende opleidingen en bundelen van kennis

Hierbij kan gedacht worden aan het opzetten van onderzoekslijnen (in samenwerking met de kenniscentra), waarin studenten kunnen participeren.

Ook is gesproken over een differentiatie binnen het curriculum voor studenten die affiniteit hebben met het verrichten van onderzoek (ook te denken aan doorstroom bachelor-master).

Er is ook gesproken over de druk van de richtlijnontwikkeling en de daarmee gepaard gaande vraag naar EBP. Om dit "spel" mee te kunnen spelen leek het de groep van belang om onderzoek te verrichten onderzoek dat het karakter van creatieve therapie benadrukt en niet te proberen creatieve therapie kost wat kost met een onderzoeksdesign te onderzoeken dat weliswaar hoger in de Cochrane hiërarchie staat, maar geen recht doet aan het eigene van creatieve therapie.

Samenvatting discussiegroep 3

Profilering van de creatief therapeut / PMT-er, de FVB en beroepsverenigingen (stelling 3 en 4)

Stelling 3:

De Federatie Vaktherapeutische Beroepen moet ook als een beroepsvereniging functioneren die nadrukkelijk tevens de communicatie zoekt met maatschappelijke partners en goed zichtbaar is in de samenleving.

Het gaat hier in feite om twee punten:

- Wat is de rol/taak van de federatie?

- Hoe wordt er gecommuniceerd?

Er lijkt verwarring/verontwaardiging te bestaan rond de naamgeving en soort relatie tussen FVB en de beroepsverenigingen. Dat is op zich geen goede P.R. naar buiten. De federatie lijkt alsnog een zinvolle, overkoepelende organisatie en kan afstemming tussen beroepsverenigingen realiseren opdat binnen die verenigingen niet steeds opnieuw een wiel moet worden uitgevonden. Daarnaast is het een lobby-organisatie, bijvoorbeeld naar verzekeringen, universiteit etc.. en zijn er andere mogelijke actiepunten:

- Het stimuleren van studiedagen (bijvoorbeeld regionaal voor verschillende vaktherapeuten, dus niet landelijk vanuit de opleidingen)
- Signaleren van mogelijke problemen
- Een bijdrage leveren aan het profileren van creatieve therapie binnen de afzonderlijke media
- Het stimuleren en een bijdrage leveren (door bijvoorbeeld opdrachten te verstrekken) van/aan onderzoek en innovatie
- Het verwerven van fondsen
- Projecten organiseren
- Naar buiten treden (media)
- Vertaling van het overheidsbeleid naar uitvoerenden

Met betrekking tot het bovenstaande mag van 'de top' het één en ander verwacht worden, maar er moet niet 'top-down' gewerkt worden. De beroepsverenigingen behoren de federatie een mandaat te geven.

Ook de relatie FVB – opleidingen komt aan bod: hoe ziet die relatie er uit? Moeten de opleidingen een aparte plek krijgen binnen de federatie? Kan de federatie (bijv. via de beroepsverenigingen) een studiedag organiseren? Zou het niet goed zijn als de opleidingen (via gespecialiseerde inbreng van docenten) een meer geformaliseerde plek hebben bij FVB en beroepsverenigingen?

Samenvatting discussiegroep 4

Stelling 4:

Het is voor een toekomstig zelfstandig werkende creatief therapeut / PMT-er onontbeerlijk dat de beroepsvereniging en de opleidingen samenwerken en dat deze ondernemer geregistreerd is.

Ook deze discussie begint met een verduidelijking in naamgeving: creatief therapeut, vaktherapeut, beroepsvereniging(en), Federatie Vaktherapeutische Beroepen... Er wordt gepraat over het profiel van een zelfstandig werkende therapeut. Vinden we de component 'ondernemen' terug in een bachelor-curriculum? Die vraag wordt met 'nee' beantwoord. Zou je als zelfstandig werkende pas mogen beginnen als je een master op zak hebt? Ook hier: 'nee'. Een master levert een toegevoegde waarde op (t.o.v. bachelor), maar niet specifiek in de richting van een zelfstandig werkende. In de daarop volgende discussie lijkt het erop dat de meerderheid ervoor kiest om de specifieke kwaliteiten, die eigen zijn aan het zelfstandig werken, onder te brengen in een nascholingstraject voor bachelors. Daarmee creëert de betrokken therapeut een bachelor-'plus' voor zichzelf. De programma's van de huidige bacheloropleidingen

zitten in feite al zó vol, dat een specifiek extra pakket 'zelfstandig werken' niet realistisch lijkt, en bovendien niet relevant voor de meerderheid van studenten die in instellingsverband willen werken.

Ook wordt opgemerkt dat ondernemersvaardigheden wellicht een relatie hebben met onderzoeksvaardigheden. Het ondernemerschap verbreedt immers de skills van een therapeut, waardoor ook het onderzoeksgebied wordt uitgebreid.

Voor de werkgelegenheid van een (toekomstige) zelfstandig werkende therapeut kan de weg naar de registratie overigens in de weg zitten. Een beginnend zelfstandig werkende therapeut, die zijn eigen werkgelegenheid creëert, heeft er baat bij geregistreerd te zijn, profileert zich daar beter mee. Maar er gaat het één en ander aan vooraf voordat die registratie een feit is. En relatief groot aantal deelnemers aan deze discussie ziet wel wat in de gedachte dat een basisregistratie mogelijk moet zijn als de betrokkene een bachelor heeft behaald.

Samenvatting discussiegroep 5/6

Profilering van de creatief therapeut / PMT-er binnen een organisatie (stelling 5 en 6)

Stelling 5:

Profileren? Dat hoort niet bij mijn vak. Anderen in de organisatie doen dat toch ook niet zo fanatiek als sommige creatief therapeuten?

Stelling 6:

De verbale behandelvormen zijn dominant. Creatief therapeuten zijn immers niet BIG-geregistreerd.

De discussiegroepen 5 en 6 hebben zich, vanwege het aantal deelnemers, samengevoegd. Daardoor hebben zij ook beide stellingen besproken.

Er wordt gesteld dat profileren te maken heeft met overleven, bestaansrecht, met het overtuigen van de ander in het belang van creatieve therapie. De profilering van het vak hangt sterk samen met de manier waarop een creatief therapeut zich persoonlijk profileert. Profileren hoort bij het vak, een therapeut moet concreet kunnen maken wat hij doet en vooroordelen weg kunnen nemen. Een therapeut kan zich profileren door vragen te stellen, aan bijeenkomsten deel te nemen, het leuk te vinden ermee bezig te zijn, lid te zijn van de vereniging. De therapeut moet zijn beroep, en zichzelf als beroepsbeoefenaar, serieus nemen. En zichzelf afvragen hoe hij -en zijn vak- overkomen op de ander.

Het presenteren van jezelf gaat soms vanzelf, maar is soms ook lastig. De student komt op de eigen CT-opleiding doorgaans geen problemen met de profilering tegen: het vak is daar, algemeen genomen, als 'belangrijk' geaccepteerd. Er kan bekendheid met het vak gerealiseerd worden door op een heldere en 'eigen' manier naar buiten toe zichtbaar te zijn met vakspecifieke (voor de buitenwereld 'andere') activiteiten. Zo kweek je goodwill.

Soms bestaat het beeld dat creatieve therapie 'zwaar en moeilijk' is, van dat beeld moeten we af. Het is juist leuk om vanuit een persoonlijk enthousiasme uitleg te geven, het positieve te laten zien, erover te vertellen.

Wat is er nodig om je te profileren?

- Expliciteren door te schrijven (publiceren)
- Meer op de voorgrond treden, jezelf laten zien

- Door je attitude op sociaal niveau je plek verwerven (in een organisatie)
- Manifesteer je op verschillende plekken
- In het onderwijs: profileren binnen verschillende lagen onder de noemer 'professionalisering'.
- In het onderwijs ook: gebruik maken van de positie die de opleidingen hebben als kennispoort, let hierbij ook op het praktijkgerichte onderzoek. (opleidingen zouden m.b.t. deze laatste twee punten meer kunnen uitwisselen).